

ชุดความคิดเกี่ยวกับคนพิการในรายการโทรทัศน์ประเภทรายการ ทอล์กโชว์ รายการเกมโชว์ และรายการสารคดี

วันที่รับบทความ: 22 พฤษภาคม 2561 / วันที่แก้ไขบทความ: 20 กรกฎาคม 2561 / วันที่ตอบรับบทความ: 26 กันยายน 2561

รัชพงศ์ ชาลานุมาศ
อัจฉรา ปันทรานวงค์

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นการวิเคราะห์ชุดความคิดเกี่ยวกับคนพิการในเนื้อหารายการโทรทัศน์ประเภทรายการทอล์กโชว์ รายการเกมโชว์ และรายการสารคดี ได้แก่ รายการทีลิบเดย์ รายการไม้ค้ำคนพิการ รายการคนค้นคน ว่ามีการนำเสนอในรูปแบบใด โดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับคนพิการ แนวคิดเกี่ยวกับการผลิตรายการโทรทัศน์ และแนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมความเท่าเทียมของคนพิการในการวิเคราะห์

ผลการวิเคราะห์พบว่าการนำเสนอภาพคนพิการประเภททางการเคลื่อนไหวหรือร่างกายมากที่สุด ด้านการนำเสนอของเนื้อหารายการพบว่า มีการนำเสนอเนื้อหาในชุดความคิดเกี่ยวกับสังคมสงเคราะห์มากที่สุด รองลงมาเป็นการนำเสนอในชุดความคิดด้านการรักษาและการใช้ตัวแบบทางการแพทย์ และชุดความคิดด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพตามลำดับ ในส่วนของชุดความคิดเรื่องเวทนาถนิยม ชุดความคิดเรื่องกรรมและชุดความคิดเรื่องการยอมรับความแตกต่างมีการนำเสนอในชุดความคิดนี้น้อยที่สุด

คำสำคัญ: คนพิการ , รายการโทรทัศน์ , เกมโชว์ , ทอล์กโชว์ , สารคดี

รัชพงศ์ ชาลานุมาศ (นักศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการสื่อสารองค์กร คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ; อีเมล: dhamma2555@gmail.com) อัจฉรา ปันทรานวงค์ (ปร.ด. สาขาสื่อสารมวลชน,มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) ปัจจุบันดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

บทความเรื่องนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการพัฒนาเนื้อหาในสื่อโทรทัศน์เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ด้านความเท่าเทียมของคนพิการ” ของ นายรัชพงศ์ ชาลานุมาศ ซึ่งผู้ช่วยศาสตราจารย์อัจฉรา ปันทรานวงค์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

Concepts about the Disabled as Presented in Thai TV Talk Show, Game Show and Documentary Program

Received: February 19, 2018 / Received in revised form: April 10, 2018 / Accepted: May 14, 2018

Thatchapong Chalanumas
Adchara Panthanuwong

Abstract

This article is an analysis of concepts of a disabled person in contents of the television program as Talk Show Program, Game Show Program and Documentary Program include Tee sib day program, MIC Mod Nee program and Khonkonkon program whether it is present in any form by using the concept of a disabled person. The concept of production television program and the concept of promoting equality of disabled person in the analysis.

The analysis found that persons with disabilities in movement or body have been presenting image the most. Presentation of the contents of the program found that there was presentation the content ideas about social welfare for most followed by the presentation in the concepts of treatment and to use the medical model and the concepts of rehabilitation respectively. The concepts of the compassion, the concepts of karma and the concepts of acceptance the differences presented in these concepts least.

Keywords: Disabled person, Television program, Game Show, Documentary Program

Thatchapong Chalanumas (Students Degree Of Master Of Arts in Corporate Communication Management Thammasat university ; e-mail : dhamma2555@gmail.com) and Adchara Panthanuwong (Ph.D. Mass Communication, Thammasat University) Presently, Assistant Professor Faculty of Journalism and Mass Communication Thammasat University

Article about part of research on “A Study of Television Program Development to Promote Positive Image of the Disabled” Of Thatchapong Chalanumas with Assistant Professor Dr.Adchara Panthanuwong As a thesis advisor.

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยมีการกำหนดแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาชาติระยะเวลา 20 ปี (รัฐบาลไทย, 2559) ตั้งแต่ปี 2560 – 2579 ตามวิสัยทัศน์ของรัฐบาลที่ว่า “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” นำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุขและตอบสนองต่อการบรรลุซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ จากกรอบยุทธศาสตร์ชาติ รัฐบาลได้กำหนดเป็นแนวยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 ด้านความมั่นคง ด้านที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ด้านที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน ด้านที่ 4 ด้านการสร้างโอกาส ความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม ด้านที่ 5 ด้านสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ ด้านที่ 6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

จากแนวยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศทั้ง 6 ด้าน กรอบยุทธศาสตร์ด้านที่ 4 คือการสร้างโอกาส ความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม เน้นการสร้าง ความมั่นคง มีสภาพแวดล้อมและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิต และสร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคม จากแนวยุทธศาสตร์ดังกล่าวได้นำมาเป็นแนวนโยบายในการจัดทำเป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง โดยแผนฉบับนี้เน้นการขับเคลื่อนให้มีการต่อยอดเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการพัฒนาประเทศในระยะยาวตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยมีหลักการสำคัญคือยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” “การพัฒนาที่ยั่งยืน” และ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” การกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนได้ยึดเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี มาเป็นกรอบในการกำหนดเป้าหมายที่จะบรรลุใน 5 ปี โดยส่วนหนึ่งในแผนพัฒนานี้ให้ความสำคัญกับคนและการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม ยกย่องคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาส ส่งเสริมและจัดหาโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมให้ประชากร โดยเฉพาะ กลุ่มเด็ก-เยาวชน กลุ่มสตรี กลุ่มคนพิการ กลุ่มผู้สูงอายุ และกลุ่ม

ผู้ด้อยโอกาสทางสังคม เพื่อให้เข้าถึงบริการของรัฐและโอกาสทางสังคมได้อย่างเท่าเทียม

คนพิการนับว่าเป็นกำลังสำคัญหนึ่งในการพัฒนาประเทศ ปัจจุบันข้อมูลจากฐานข้อมูลทะเบียนกลางคนพิการของกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2560) กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ณ วันที่ 15 กันยายน 2560 พบว่า ประเทศไทยมีคนพิการที่มีบัตรประจำตัวผู้พิการมีทั้งสิ้น 1,808,524 คน จากจำนวนคนพิการทั่วประเทศคิดเป็นร้อยละ 2.75 ของประชากรทั้งหมด จากข้อมูลนับว่าจากจำนวนคนพิการดังกล่าวเป็นจำนวนไม่น้อย ทางภาครัฐจึงเล็งเห็นว่าหากสามารถส่งเสริม พัฒนาและเปลี่ยนมุมมองของสังคมที่ว่าคนพิการเป็นภาระของสังคมให้สังคมมองเห็นว่าคนพิการเป็นกลุ่มคนที่มีคุณภาพและสามารถพัฒนาตนเอง ครอบครัวยุ และประเทศชาติได้ ประเทศชาติก็จะได้กำลังสำคัญเพิ่มขึ้นในการพัฒนาประเทศต่อไป

จากการณรงค์ของภาครัฐในสื่อต่างๆ ที่ผ่านมามีพบว่าปัจจุบันยังไม่ประสบความสำเร็จมากนัก ข้อมูลจากกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2560) ณ วันที่ 15 กันยายน 2560 จากรายงานข้อมูลสถานการณ์คนพิการในประเทศไทย ได้ระบุว่ายังมีคนพิการที่ไม่ได้รับการศึกษา จำนวน 596,581 คน คิดเป็นร้อยละ 32.99 ของคนพิการทั่วประเทศโดยเป็นคนพิการที่อายุถึงเกณฑ์แต่ไม่ได้รับการศึกษาจำนวน 324,354 คน (ร้อยละ 54.37 ของคนพิการที่ไม่ได้รับการศึกษา) นอกจากนี้ข้อมูลยังได้ระบุว่า คนพิการที่อยู่ในวัยทำงาน (อายุ 15 - 60 ปี) มีจำนวน 819,550 คน ซึ่งมีคนพิการในวัยทำงานที่สามารถประกอบอาชีพได้ แต่ยังไม่ได้ประกอบอาชีพ จำนวนถึง 330,339 คน (ร้อยละ 40.31) ซึ่งจากสถิติดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการสื่อสารเกี่ยวกับภาพลักษณ์และศักยภาพของคนพิการเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของสังคมกำลังมีปัญหา

สื่อโทรทัศน์เป็นสื่อกระแสหลักที่มีอิทธิพลต่อมุมมองทัศนคติของประชาชนที่ได้รับชม ในปัจจุบันสื่อได้ให้ความสนใจและนำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคนพิการในแง่มุมและรูปแบบต่างๆ ทั้งในรายการบันเทิง ละคร และข่าวมีทั้งในแง่มุมที่น่าสงสาร ความลำบาก และการต่อสู้ชีวิต แต่ในมุมมองต่างๆ ที่สื่อได้นำเสนอไปนั้น ล้วนมี

ข้อเปรียบเทียบให้คนที่ไม่พิจารณาเห็นความแตกต่างกันมากขึ้น จนอาจจะเกิดเป็นช่องว่างในสังคมอีกระดับหนึ่งหรืออาจจะเป็นการตอกย้ำมายาคติเดิมของคนพิจารณาว่าเป็นภาระหรือเป็นกลุ่มบุคคลที่น่าสงสาร ถึงแม้ว่าในปัจจุบันสื่อโทรทัศน์จะมีแนวโน้มในการติดตามจากผู้ชมลดลงแต่รายการที่น่าสนใจในโทรทัศน์ช่องต่างๆ ยังมีการนำเสนอหามาลงในรูปแบบออนไลน์ หรืออาจจะถ่ายทอดสดพร้อมกับที่กำลังออกอากาศในทีวีเลยด้วยเห็นนี้ยังคงทำให้สื่อโทรทัศน์มีอิทธิพลต่อมุมมอง ความคิดของผู้ชมและประชาชนได้

ดังนั้นจากความเป็นมาดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาตัวบทเนื้อหารายการโทรทัศน์เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ไทย ประเภทรายการทอล์กโชว์ รายการเกมโชว์และรายการสารคดี ว่ามีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับคนพิการในปัจจุบันเป็นอย่างไรและออกมาในลักษณะใด เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับคนพิการเพื่อให้คนพิการเป็นที่ยอมรับของสังคมและเกิดความเสมอภาคเท่าเทียมในสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อศึกษาเนื้อหารายการโทรทัศน์ประเภทรายการทอล์กโชว์ รายการเกมโชว์ และรายการสารคดีที่นำเสนอเกี่ยวกับคนพิการในปัจจุบัน
2. เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับคนพิการเพื่อให้คนพิการเป็นที่ยอมรับของสังคมและเกิดความเสมอภาคเท่าเทียมในสังคม

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาเนื้อหาในสื่อโทรทัศน์เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ด้านความเท่าเทียมของคนพิการ ผู้วิจัยจะศึกษาโดยยึดแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยมาเป็นหลักเกณฑ์พื้นฐานเพื่อการศึกษา 3 แนวคิด ดังนี้ คือ แนวคิดเกี่ยวกับคนพิการ ได้แก่ ความหมายเกี่ยวกับคนพิการ ,ประเภทของคนพิการ และงานวิจัยเกี่ยวกับคนพิการ แนวคิดเกี่ยวกับการผลิตรายการโทรทัศน์ ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับรายการ

ปฏิกยะ (Variety) แนวคิดเกี่ยวกับรายการสนทนาทางโทรทัศน์ (Talk Show) แนวคิดเกี่ยวกับรายการเกมโชว์ (Game Show) แนวคิดเรื่อง กระบวนการการผลิตรายการโทรทัศน์ แนวคิดเกี่ยวกับรายการสารคดีทางโทรทัศน์ และงานวิจัยเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์ สุดท้ายคือแนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมความเท่าเทียมของคนพิการ ได้แก่ แนวคิดความเป็นพลเมือง (Citizenship) และสิทธิทางสังคม (Social Right) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ บทบาทของรัฐภาคี ปฏิญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการไทย และการส่งเสริมสิทธิความเท่าเทียมของคนพิการไทยในปัจจุบัน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ตัวบทของรายการโดยใช้การวิเคราะห์จากแนวคิดเกี่ยวกับ “คนพิการ” แนวคิดเกี่ยวกับการผลิตรายการโทรทัศน์ และแนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมความเท่าเทียมของคนพิการเป็นหลักในการวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ตัวบทรายการโทรทัศน์เป็นการวิเคราะห์รายการโทรทัศน์ประเภทรายการทอล์กโชว์ รายการเกมโชว์และรายการสารคดีโดยการคัดเลือกด้วยวิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งได้เลือกศึกษาสถานีโทรทัศน์ที่ออกอากาศระบบดิจิทัลในปี 2560 ได้แก่ ช่อง 3 HD ,ช่อง Work point และช่อง MCOT HD ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2560 ถึง 31 ธันวาคม 2560 โดยเน้นเฉพาะเนื้อหา รายการทอล์กโชว์ รายการเกมโชว์ และรายการสารคดีที่มีแขกรับเชิญเป็นคนพิการซึ่งมีรายการทั้งสิ้น 3 รายการ ได้แก่ รายการตีสบที่ออกอากาศทางช่อง 3 HD มีทั้งสิ้น 4 ตอนคือ 1. ตอนแม้ร่างกายไม่ครบแต่ชีวิตครบ ออกอากาศวันที่ 7 มกราคม 2560 2. ตอนสำรวจความสุขคนไข้ได้เดือนละ 1 ล้าน ออกอากาศวันที่ 24 มิถุนายน 2560 3. ตอน ตี สมเจตน์ยอมทิ้งงานบ้านเทิดดูแลภรรยาที่ป่วยหนัก ออกอากาศวันที่ 1 กรกฎาคม 2560 4. ตอน Makeup Artist ไร้แขน ออกอากาศวันที่ 2 กันยายน 2560 รายการไม่หมดหนี้ที่ออกอากาศทางช่อง Work point มีทั้งสิ้น 14 ตอน คือ 1. ตอนคุณต้มขยาตาบอดสู้ชีวิตด้วยความรัก ออกอากาศวันที่ 9 มกราคม 2560 2. ตอนน้องนพออกมา

สู้เพื่อครอบครัวแม้ร่างกายจะพิการ ออกอากาศวันที่ 18 มกราคม 2560 3. ตอนคุณหนึ่งถูกรรยาทั้งเพราะพิการ ออกอากาศวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2560 4. ตอนคุณยศพิการทางกายแต่หัวใจไม่พิการ ออกอากาศวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2560 5. ตอนคุณฝนสาวพิการแต่ใจไม่พิการขอสู้เพื่อหมดหนี้แม่ ออกอากาศวันที่ 15 มีนาคม 2560 6. ตอนน้องนนท์ ใช้ชีวิตกับร่างกายพิการแต่หัวใจไม่เคยท้อ ออกอากาศวันที่ 5 เมษายน 2560 7. ตอนลุงนาสู้ชีวิตแม้ดวงตามืดบอดยอมเหนื่อยแต่ไม่เคยท้อ ออกอากาศวันที่ 27 เมษายน 2560 8. ตอนลุงรณไม่อยากจะป็นภาระของลูกแม้จะพิการหนัก ออกอากาศวันที่ 29 พฤษภาคม 2560 9. ตอนลุงฤทธิ์ชายสู้ชีวิตแม้จะพิการทางสายตาแต่ไม่พิการทางใจ ออกอากาศวันที่ 1 มิถุนายน 2560 10. ตอนป้าเพ็ญพิการจนต้องตัดขาเหตุเพราะมดคันไฟกัด ออกอากาศวันที่ 7 มิถุนายน 2560 11. ตอนคุณอินแปลงกายพิการแต่ใจไม่พิการร้องเพลงเลี้ยงครอบครัว ออกอากาศวันที่ 15 สิงหาคม 2560 12. ตอนป้าวาวป่วยเป็นโปลิโอตั้งแต่เกิดไม่ท้อขอสู้เพื่อครอบครัว ออกอากาศวันที่ 23 สิงหาคม 2560 13. ตอนคุณต่ายพิการแต่ใจสู้ขอทำดีเพื่อสังคม ออกอากาศวันที่ 11 ตุลาคม 2560 14. ตอนลุงสายัณห์อยากหมดหนี้ให้ครอบครัวแม้ดวงตามืดบอด ออกอากาศวันที่ 21 พฤศจิกายน 2560 และรายการคนค้นคน ออกอากาศทางช่อง MCOT HD มีทั้งสิ้น 3 ตอนคือ 1.ตอนดาวยังเป็นดาว ออกอากาศวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2560 2. ตอนเปิ้ล-ชัยรักไร้ข้อจำกัด ออกอากาศวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2560 3. ตอน สุกานดา ผู้เปลี่ยนความกลัวเป็นความกล้า ออกอากาศวันที่ 12 ธันวาคม 2560

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

รายการดีสิบเดียว

จากการศึกษารายการดีสิบเดียว ช่อง 3 HD เป็นรายการทอล์กโชว์ มีตอนรายการที่มีคนพิการเป็นแขกรับเชิญ 4 ตอน โดยมีผลการศึกษาดังนี้

1. จากการศึกษาโดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับการผลิตรายการโทรทัศน์พบว่า เป็นรายการสนทนาทางโทรทัศน์แบบ Soft Talk เป็นรูปแบบรายการที่สนทนาด้วยเนื้อหาสาระ มีความสบายไม่เคร่งเครียดจริงจัง เนื้อหาจะ

นำเสนอเรื่องที่เป็นประเด็นสนใจ บุคลิกภาพของพิธีกรสนุกสนาน ยิ้มแย้มแจ่มใส น้ำเสียงชัดเจน สี่ที่ใช้เป็นโทนสว่าง ในระหว่างการสนทนาไม่มีดนตรีประกอบจะมีแต่ในช่วยพักเบรก หรือช่วงต้นและช่วงท้ายของรายการเท่านั้น

2. จากการศึกษาโดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับคนพิการ พบว่ามีการนำเสนอคนพิการที่เป็นคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกายทั้งหมด จากการศึกษาโดยได้นำชุดความคิดเกี่ยวกับคนพิการมาทำการวิเคราะห์ พบว่ารายการดีสิบเดียวมีการนำเสนอในชุดความคิดต่างๆ ทั้งหมด 5 ชุดความคิด โดยได้ลำดับการนำเสนอจากความคิดในการนำเสนอ ดังนี้

1. ชุดความคิดสังคมสงเคราะห์ ชุดความคิดนี้ปรากฏทั้งสิ้น 2 ตอน คือตอนแม้ร่างกายไม่ครบแต่ชีวิตครบ และตอนที่ สมเจตน์ ยอมทำงานบ้านทิ้งดูแลภรรยาที่ป่วยหนักโดยมีการนำเสนอในลักษณะของการยอมรับในความพิการของคนพิการแต่ทั้งนี้คนพิการยังคงอยู่ในฐานะที่ด้อยกว่าเห็นได้จากตอนแม้ร่างกายไม่ครบแต่ชีวิตครบที่ในช่วงต้นมีการเปิดตัวคนพิการ โดยให้สต๊อป (ผู้ชาย) อุ้มลูกและฟ้า (ผู้หญิงพิการทางกาย) ออกมาสู่ด้านหน้าเวที และมีคำพูดของพิธีกร เช่น “ฟ้าซึ่งไม่มีขา อุ้มท้องใหญ่เลย” “ไปดูกันสองคนไม่ได้นะ ต้องมีเพื่อนไปด้วย” หรือในตอนดี สมเจตน์ ยอมทำงานบ้านทิ้งดูแลภรรยาที่ป่วยหนัก มีการพูดถึงชุดความคิดนี้ในลักษณะที่สามต้องดูแลภรรยาที่พิการโดยการทำกับข้าว ซักผ้ารีดผ้า ทำอาหาร และอาบน้ำพร้อมกับการนำเสนอภาพควบคู่กันไป

2. ชุดความคิดการยอมรับความแตกต่าง ชุดความคิดนี้ปรากฏทั้งสิ้น 2 ตอน ได้แก่ ตอนสำรวจความสุขคนไข้ ได้เดือนละล้าน และตอน Makeup Artist ไร้แขน มีการนำเสนอภาพที่คนพิการยอมรับความพิการแต่ไม่ได้มองว่าความพิการเป็นอุปสรรคแต่อย่างใดเห็นได้จากตอนสำรวจความสุขคนไข้ ได้เดือนละล้าน ที่มีธัญญ์เป็นแขกรับเชิญ ตอนนี้มีธัญญ์มีสีหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใส แม้จะสูญเสียขาทั้งสองข้าง มีภาพที่น้องไม่มีขาแต่ก็ยังสามารถยิ้มได้ มีคำพูดที่แสดงให้เห็นถึงการยอมรับความ เช่น “ปัจจุบันแม้จะใส่ขาเทียมทั้งสองข้างแต่ก็สามารถดำเนิน เล่นกีฬา คือทำทุกอย่างได้เหมือนคนปกติค่ะ” “มันไม่ใช่ข้อจำกัดว่าเราจะพิการหรือไม่พิการทุกอย่างอยู่ที่ใจ

และความสามารถของเรา” หรือตอน Makeup Artist ไร้แขน แสดงให้เห็นว่าทักษะของคนพิการไม่ได้มองหรือดูแค่ร่างกายว่าร่างกายพิการแต่มองว่าเป็นคนทั่วไป มีการนำเสนอภาพการใช้ชีวิตทั่วไปในการเรียน อยู่กับครอบครัว สังคมและคนรอบข้าง นอกจากนี้แฮกรับเชิญได้พูดว่า “แม่เลี้ยงเหมือนเด็กปกติทั่วไป ให้ไปเที่ยววันนี้ตอนเด็กๆ นำพาไปเที่ยว พอดตอนโตหนูไปเอง คนก็มองพูดต่างๆ หาวว่าเป็นขอทานบ้าง แต่หนูไม่สนใจ เพราะหนูอยากใช้ชีวิตเองค่ะ” นอกจากนี้มีการนำภาพคนไม่พิการนั่งรถเข็นของคนพิการในการคุยงานต่างๆ ซึ่งถือว่าเป็นการทลายกำแพงความเชื่อของสังคมไทยที่ว่าอย่านั่งหรือเล่นรถเข็นหรืออุปกรณ์ทางการแพทย์ของคนพิการเพราะจะทำให้คนนั้นพิการ

3. ชุดความคิดการฟื้นฟูสมรรถภาพ ชุดความคิดนี้ปรากฏ 2 ตอนคือตอนแม่ร่างกายไม่ครบแต่ชีวิตครบ และตอน“ตี้ สมเจตน์”ยอมทำงานบันทึงดูแลภรรยาที่ป่วยหนัก โดยมีการนำเสนอเกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการดังนี้ ตอนร่างกายไม่ครบแต่ชีวิตครบ ช่วงแรกมีการนำเสนอภาพการออกกำลังกายของคนพิการที่มีการฝึกกล้ามเนื้อแขนเพื่อให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพนอกจากนี้ยังมีภาพเสนอวิธีการช่วยเหลือตัวเองของฟ้าในตอนที่ท้องโดยการนั่งสเก็ทบอร์ดและการขึ้นรถเข็นด้วยตนเองโดยใช้กำลังแขนหรือในตอน “ตี้ สมเจตน์” ยอมทำงานบันทึงดูแลภรรยาที่ป่วยหนักมีการนำเสนอภาพการกายภาพบำบัดเพื่อเป็นการดูแลรักษาสุขภาพไม่ให้เป็นผู้ป่วยติดเตียงและฟื้นฟูร่างกายเพื่อให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้

4. ชุดความคิดด้านการรักษาและใช้ตัวแบบทางการแพทย์ ชุดความคิดนี้ปรากฏในตอนตี้ สมเจตน์ ยอมทำงานบันทึงดูแลภรรยาที่ป่วยหนัก เน้นการอธิบายอาการป่วยว่าเกิดจากเส้นเลือดในสมองตีบเฉียบพลันเป็นอาการที่เกิดขึ้นแบบเฉียบพลัน มีการอธิบายถึงการเกิดของโรคและแนวทางการรักษา

5. ชุดความคิดเรื่องกรรม ชุดความคิดนี้ปรากฏในตอน Makeup Artist ไร้แขน เป็นการนำเสนอสั้นๆ เห็นได้จากคำพูดของแฮกรับเชิญที่ว่า “ตอนเด็กๆ มีคนมาถามแม่ว่า ทำไมเป็นแบบนี้เป็นเวรเป็นกรรมหรือ

เปล่า เป็นเวรเป็นกรรมแบบนี้ไม่ควรเอาไว้ เพราะเดี๋ยวจะอายคนอื่นฯ”

3. จากการศึกษาโดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมความเท่าเทียมของคนพิการหากนำปฏินญาว่าด้วยสิทธิคนพิการไทยพบว่ามีการปรากฏถึงภาพการเข้าถึงสิทธิ และเสรีภาพต่างๆ ของคนพิการในทุกด้าน ได้แก่ การมีศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์มีสิทธิเสรีภาพแห่งบุคคลในการใช้ชีวิต มีส่วนร่วมกิจกรรมต่างๆ ของสังคม จากการที่ได้เรียนหนังสือ ได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพเห็นได้จากตอน Makeup Artist ไร้แขนที่ฝ่ายแฮกรับเชิญสามารถเข้าเรียนและทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับเพื่อนที่ไม่พิการได้ ในตอนสำรวจความสุขคนไข้ ได้เดือนละ 1 ล้าน ที่มีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการมีสิทธิได้รับการดูแลฟื้นฟูสมรรถภาพและพัฒนาตนเองของน้องธัญญ์ และมีการนำเสนอเกี่ยวกับการกายภาพบำบัดรักษาฟื้นฟูสมรรถภาพในการใช้ขาเทียมของน้องธัญญ์และพูดถึงการฝึกเดินเป็นระยะเวลากว่า 6 ปี เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างปกติ

รายการไม่ค์หมดหนี้

จากการศึกษารายการไม่ค์หมดหนี้ ช่อง Work Point TV ซึ่งเป็นรายการประเภทเกมโชว์ ซึ่งมีตอนรายการที่มีคนพิการเป็นผู้ร่วมรายการทั้งสิ้น 14 ตอน โดยมีผลการศึกษาดังนี้

1. จากการศึกษาโดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับการผลิตรายการโทรทัศน์ประเภทเกมโชว์พบว่ารายการเกมโชว์ประเภท Agony Show มีเนื้อหาในรูปแบบบรรยายประสบการณ์ความรันทด ลำบาก และความอดทนต่างๆ ของผู้ที่เข้าแข่งขันจากเรื่องเล่า และต่อด้วยการแข่งขันโดยการร้องเพลงของผู้ร่วมรายการจนสามารถเป็นผู้ชนะและได้รับเงินรางวัลเพื่อทำให้บรรเทาความลำบากของชีวิตโดยผู้ที่ชนะจะได้มีโอกาสที่เข้ารอบไปลุ้นไม่ค์ที่ร้องแล้วมีเสียงดังเพื่อให้หมดหนี้ของตนเองได้ ลักษณะการนำเสนอใช้สีโทนเข้ม มีเพลงช้าและเศร้าประกอบการเล่นเรื่องของผู้ร่วมรายการ ในแต่ละตอนจะมีการชมภาพไปที่น้ำตาของพิธีกร กรรมการและคนดูในห้องส่ง

2. จากการศึกษาโดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับคนพิการ พบว่ารายการไม่ค์หมดหนี้มีการนำเสนอคนพิการที่

เป็นคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกาย จำนวน 9 ตอน และเป็นคนพิการทางการเห็น จำนวน 5 ตอน โดยการศึกษาได้นำชุดความคิดเกี่ยวกับคนพิการมาทำการวิเคราะห์ พบว่ารายการไมค์หมดหนี่มีการนำเสนอในชุดความคิดต่างๆ ทั้งหมด 4 ชุดความคิด ดังนี้

1. ชุดความคิดสังคมสงเคราะห์ ชุดความคิดนี้ปรากฏในทุกตอนการนำเสนอในลักษณะของการยอมรับในความพิการของคนพิการ ทั้งนี้คนพิการยังคงอยู่ในฐานะที่ด้อยกว่า เช่นตอนคุณตั้มชายตาบอดสู้ชีวิตด้วยความรัก พิธีกรได้พูดว่า “ทุกท่านลองคิดดูนะครับ เวลาเราใช้ชีวิตเรายังหยิบจับทุกสิ่งทุกอย่างได้ แต่ท่านลองคิดดูถ้าท่านไม่มีดวงจะทำอย่างไร ไม่ให้เกิดมาแล้วตาบอดแต่เคยตาดีมาก่อนแล้วตาบอด ท่านจะทนในสภาพที่มองเห็นและมองไม่เห็นได้หรือไม่ นับแต่นั้นต่อไปชีวิตของเขามีแต่ความมืด” นอกจากนี้มีการนำเสนอภาพที่คนพิการทางสายตางำลังในที่มืดและคนไม่พิการนั่งในที่สว่างแสดงให้เห็นความแตกต่างระหว่างคนตาบอดกับคนที่ตาไม่บอด หรือการที่กรรมการพูดว่า “คุณรู้ว่าการที่คุณเลือกเขาคุณจะได้สามีที่มีสภาพตาบอดแบบนี้ คุณประเสริฐเหลือเกิน”

2. ชุดความคิดเรื่องกรรม ชุดความคิดนี้ปรากฏขึ้น 6 ตอนได้แก่ ตอนคุณตั้มชายตาบอดสู้ชีวิตด้วยความรัก ตอนน้องนพออกมาสู้เพื่อครอบครัวแม้ร่างกายจะพิการ ตอนน้องนนท์ใช้ชีวิตกับร่างกายพิการแต่หัวใจไม่เคยท้อ ตอนลุงรุ่นไม่อยากจะป็นภาระของลูกแม้จะพิการหนัก ตอนคุณอินแปลงกายพิการแต่ใจไม่พิการร้องเพลงเลี้ยงครอบครัว และตอนป๊าวป่วยเป็นโปลิโอตั้งแต่เกิดไม่ท้อขอสู้เพื่อครอบครัว ชุดความคิดนี้เป็นชุดความคิดที่ใช้อำนาจจากศาสนาอธิบายและให้ความหมายของคนพิการเป็นการบ่งพร่อง ความไม่สมบูรณ์ของมนุษย์ที่เกิดจากกรรม เห็นได้จากตอนคุณตั้มชายตาบอดสู้ชีวิตด้วยความรักพิธีกรพูดว่า เราคิดในใจไหมว่า “ทำไมชีวิตของเราของลูก ทำไมต้องมาเกิดที่ดวงตาเราไปทำกรรมทำเวรอะไร” คนพิการตาบอดได้ตอบว่า “คิดครับ อธิฐานทุกวันว่าขอให้รับเวรชาตินี้ชาติเดียวชาติหน้าขอให้ได้เกิดมาดูแลเขาบ้าง”

3. ชุดความคิดเรื่องเวทมนิยม ชุดความคิดนี้ปรากฏขึ้น 6 ตอน ได้แก่ ตอนคุณตั้มชายตาบอดสู้ชีวิตด้วยความรัก ตอนน้องนพออกมาสู้เพื่อครอบครัวแม้

ร่างกายจะพิการ ตอนคุณยศพิการทางกายแต่หัวใจไม่พิการ ตอนน้องนนท์ใช้ชีวิตกับร่างกายพิการแต่หัวใจไม่เคยท้อ ตอนคุณอินแปลงกายพิการแต่ใจไม่พิการร้องเพลงเลี้ยงครอบครัว และตอนคุณต่ายพิการแต่ใจสู้ขอทำดีเพื่อสังคม ชุดความคิดนี้เนื่องจากใช้กรรมเป็นสิ่งอธิบายที่มาของการเกิด เพื่อให้พ้นจากการเกิดจึงต้องทำกรรมดีหรือสร้างกุศลกรรมชุดความคิดนี้จึงส่งผ่านมาจากความรู้หรือความจริงจากศาสนาอีกทอดหนึ่ง โดยมีการปรากฏและพูดถึงจากกรรมการเช่น ชาตินี้เรามาใช้กรรมเราก้ใช้ไป เราสร้างกุศลได้เราก้สร้างชาติหน้าจะได้ไม่พิการ เป็นต้น

4. ชุดความคิดเรื่องด้านการรักษาและใช้ตัวแบบทางการแพทย์ ชุดความคิดนี้ปรากฏขึ้น 6 ตอนได้แก่ ตอนน้องนพออกมาสู้เพื่อครอบครัวแม้ร่างกายจะพิการ ตอนน้องนนท์ใช้ชีวิตกับร่างกายพิการแต่หัวใจไม่เคยท้อ ตอนลุงนาคสู้ชีวิตแม้ดวงตามืดบอดยอมเหนื่อยแต่ไม่เคยท้อ ตอนป๊าวเพื่ญพิการจนต้องตัดขาเหตุเพราะมดคันไฟกัด ตอนคุณต่ายพิการแต่ใจสู้ขอทำดีเพื่อสังคม และตอนลุงสายัณท์อยากหมดหนี่ให้ครอบครัวแม้ดวงตามืดบอด โดยมีการอธิบายที่มาของความพิการว่าความพิการเกิดขึ้นจากอาการป่วย เช่นตอนน้องนพออกมาสู้เพื่อครอบครัวแม้ร่างกายจะพิการ มีการอธิบายสาเหตุของโรคกล้ามเนื้ออ่อนแรง ตอนป๊าวเพื่ญพิการจนต้องตัดขาเหตุเพราะมดคันไฟกัด ว่าต้องพิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกายอันเกิดจากมดคันไฟหันจะถูกลามหากไม่ตัดขาอาจจะทำให้เกิดอันตรายที่มากกว่านี้เกิดขึ้นได้ ตอนลุงสายัณท์อยากปลดหนี่ให้ครอบครัวแม้ดวงตามืดบอด เป็นการอธิบายการพิการตาบอด อันเกิดจากน้ำปูนเข้าตาจนทำให้น้ำปูนเข้าไปกินลูกตาด้วยจนตาบอด หรือในตอนที่น้องนนท์ใช้ชีวิตกับร่างกายพิการแต่หัวใจไม่เคยท้อ ที่อธิบายว่าความพิการเกิดจากตอนคุณแม่ท้องเกิดเป็นหัดเยอรมัน จนเป็นต้นเหตุให้เกิดความพิการขึ้น เป็นต้น

5. ชุดความคิดการฟื้นฟูสมรรถภาพ ชุดความคิดนี้ปรากฏเพียงครั้งเดียวในตอน ป๊าวป่วยเป็นโปลิโอตั้งแต่เกิดไม่ท้อขอสู้เพื่อครอบครัว ตอนป๊าวแขกรับเชิญได้อธิบายว่าตนป่วยเป็นโปลิโอ ในตอนเด็กก็นั่งเฉยๆ เดินไม่ได้ไม่ได้ลุกไปไหนมาไหน แต่ที่บ้านก็ทำราวให้ฝึกเดินจนสามารถเดินได้ในที่สุด แต่ก็ไม่สามารถเดินได้เหมือนคนทั่วๆ ไป

3. จากการศึกษาโดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมความเท่าเทียมของคนพิการพบว่าหากนำปฏินญาว่าด้วยสิทธิคนพิการไทยพบว่ามีการปรากฏภาพการเข้าถึงสิทธิ และเสรีภาพต่างๆ ของคนพิการในบางด้าน เช่น ด้านการฝึกอาชีพด้านการได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพและพัฒนาตั้งแต่แรกเกิด การอยู่กับครอบครัว ทั้งนี้ในด้านการศึกษายังพบว่าคนพิการที่มาออกรายการมีหลายคนที่ไม่ได้รับการศึกษา

รายการคนค้นคน

จากการศึกษารายการคนค้นคน ช่อง MCOT HD ซึ่งเป็นรายการประเภทสารคดีชีวิตคน มีตอนรายการที่มีคนพิการเป็นผู้ร่วมรายการทั้งสิ้น 3 ตอน โดยมีผลการศึกษาดังนี้

1. จากการศึกษาโดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับการผลิตรายการโทรทัศน์พบว่ารายการสารคดีเชิงวิเคราะห์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการดำรงชีวิตของคนต้นเรื่องมีการแสดงให้เห็นถึงการเผชิญปัญหาหรืออุปสรรคต่างๆ ในชีวิตและเน้นการนำเสนอแบบข้อเท็จจริงมาก ซึ่งส่วนใหญ่แสดงให้เห็นการต่อสู้ของคนต้นเรื่อง การดำรงชีวิตในปัจจุบันและใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขในขณะที่สามารถเอาชนะอุปสรรคต่างๆ ซึ่งจากการศึกษาพบว่าตอนที่ผู้วิจัยได้ศึกษา เป็นตอนที่คนต้นเรื่องเอาชนะใจตนเองได้จากการพิการ สามารถยอมรับความพิการและมาใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข

2. จากการศึกษาโดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับคนพิการ พบว่ารายการคนค้นคน มีการนำเสนอคนพิการที่เป็นคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกายทั้งหมด จากการศึกษาโดยได้นำชุดความคิดเกี่ยวกับคนพิการมาทำการวิเคราะห์ พบว่ารายการคนค้นคนมีการนำเสนอในชุดความคิดต่างๆ ทั้งหมด 3 ชุดความคิด โดยได้ลำดับการนำเสนอจากภายในการนำเสนอ ดังนี้

1. ชุดความคิดด้านการรักษาและใช้ตัวแบบทางการแพทย์ ชุดความคิดนี้ปรากฏในทุกตอนที่ผู้วิจัยศึกษา เป็นการนำเสนอโดยใช้วิธีการรักษาและตัวแบบทางการแพทย์มาอธิบายซึ่งความพิการโดยมีภาพและเนื้อหาที่ปรากฏในตอนต่างๆ เช่น ตอน ตอนดาวยังคงเป็นดาว มีการนำเสนอภาพแพทย์ผู้รักษาในตอนช่วงต้นของ

รายการซึ่งมีการอธิบายถึงที่มาที่ต้องตัดขา โดยใช้การอธิบายด้วยตัวบททางการแพทย์ทางการแพทย์ มาอธิบายเหตุผลในการตัดขามานำเสนอให้ผู้ชมได้รับทราบ ตอน เปิ้ล - ชัย รักไร้ข้อจำกัด มีการนำเสนอภาพการรักษาและการอธิบายถึงความพิการที่เกิดขึ้นว่าความพิการเกิดขึ้นได้อย่างไร และมีวิธีการดูแลรักษาอย่างไร และในตอนสุกานดา ผู้เปลี่ยนความกลัวเป็นความกล้า มีการอธิบายความพิการว่าความพิการเกิดจากการโดยทำร้ายร่างกายจนทำให้ร่างกายไม่สามารถเคลื่อนไหวได้ ตั้งแต่บริเวณร้าวลงไปถึงเท้า

2. ชุดความคิดการฟื้นฟูสมรรถภาพ ชุดความคิดนี้ปรากฏในทุกตอนที่ผู้วิจัยได้ศึกษา เป็นการนำเสนอเกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพหลังจากที่ร่างกายเกิดความพิการโดยมีภาพและเนื้อหาปรากฏในตอนต่างๆ ได้แก่ ตอนดาวยังคงเป็นดาว ช่วงเพราะเธอคือดาวมีการนำเสนอภาพการฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างปกติ ตอน เปิ้ล - ชัย รักไร้ข้อจำกัด เป็นการนำเสนอภาพการดูแลช่วยเหลือการกายภาพบำบัดต่างๆ ของเปิ้ลในโรงพยาบาล และในตอนสุกานดา ผู้เปลี่ยนความกลัวเป็นความกล้า เป็นการนำเสนอเกี่ยวกับการดูแลฟื้นฟูสมรรถภาพโดยเทศบาลนครตรัง มีการนำเสนอภาพการรวมกลุ่มของคนพิการเพื่อฝึกอาชีพและพัฒนาตนเอง

3. ชุดความคิดสังคมสงเคราะห์ ชุดความคิดนี้ปรากฏทั้งสิ้น 2 ตอน ได้แก่ ตอน เปิ้ล - ชัย รักไร้ข้อจำกัด และตอนสุกานดา ผู้เปลี่ยนความกลัวเป็นความกล้า มีการนำเสนอโดยภาพและการบรรยายต่างๆ ดังนี้ ตอน เปิ้ล ชัย รักไร้ข้อจำกัด พบว่าถึงแม้คนต้นเรื่องจะมีการยอมรับในความพิการแต่ความพิการก็ยังอยู่ในฐานะที่ด้อยโอกาสกว่าเห็นได้จากภาพชัยที่ช่วยเหลือดูแลเปิ้ล ซึ่งเป็นผู้ป่วยติดเตียง และชัยเป็นคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกายโดยมีอุปกรณ์ช่วยเพื่อให้สามารถช่วยเปิ้ลได้ แต่ยังคงมีความแตกต่างระหว่างคนพิการกับคนที่ไม่พิการเห็นได้จากคำพูดของพิธีกรที่ว่า “ชัยจะขยับอะไรที่ไม่ใช่แค่จะขยับรถเข็นตัวเองได้ต้องขยับรถเข็นเปิ้ลก่อน ขยับเครื่องทุ่นแรงก่อน ไม่งั้นพื้นที่จะติดกัน เท่าที่ผมมองไม่ใช่แค่ใช้เวลาหนึ่งเท่า บางที่ต้องสองเท่าสามเท่า เพราะต้องขยับหนึ่งขยับสองเพื่อเคลียร์พื้นที่แต่ละอย่าง เวลาไปต้อง

รถขึ้นไปไม่ได้เดินไปแบบคนปกติ” หรือในตอนสุกานดา ผู้เปลี่ยนความกลัวเป็นความกล้า ในช่วงที่ 2 ของรายการ พิธีกรกล่าวว่า “เวลาเคลื่อนย้ายไม่สะดวก ก็จะต้องมี ทีมงานที่คอยยกขึ้นรถและยกลงรถ” นอกจากนี้กรรมการ ชมรมคนพิการได้พูดว่า “ถ้าพี่ช่วยได้ก็จะช่วย เราเองมี ครบ เรามาช่วยประสาน เหมือนเป็นมือเป็นเท้าให้เขาได้ ก้าวย่างและเราก้าวไปด้วยกัน น้องอยู่สภาพนี้เขายังช่วย แล้วเราครบ” จะเห็นได้ว่าแม้คนพิการจะอยู่ในฐานะ ประธานชมรมในการทำกิจกรรมต่างๆ แต่ก็ยังคงมีฐานะ หรือมีลักษณะที่ด้อยโอกาสกว่าคนที่ไม่พิการ นอกจากนี้ ยังมีภาพการนำเสนอการเข้าถึงพื้นที่ต่างๆ ที่ยังคงมีความ ลำบากกว่าคนที่ไม่พิการ

4. ชุดความคิดการยอมรับความแตกต่าง ชุดความคิดนี้ปรากฏในตอน ดาวยังเป็น โดยมีภาพและ คำพูดหลายคำเช่น ช่วงเดือนล้อมดาวเป็นภาพที่เพื่อนๆ มาให้กำลังใจดาวและได้พูดคุยกับดาวเหมือนเดิม เพลงที่ใช้ประกอบเป็นเพลงปลุกเร้าให้กำลังใจ ภาพที่แสดงออก ต่อให้ทุกข์แต่ก็ยอมรับและสามารถยิ้มได้ ภาพที่เสนอ แสดงให้เห็นความต่อสู้ อดทน ไม่ยอมแพ้ ช่วงดาวยังคง ส่องแสงได้นำเสนอภาพการฟื้นฟูสมรรถภาพการยอมรับ ความแตกต่างของตนเอง นอกจากนี้ยังมีการสื่อจากคนต้น เรื่องคือดาวที่ได้พูดว่า “ตอนแรกมีข้าก็ดีกว่านี้ค่ะ ตอนนี ไม่มีข้า ใช้ไม้ก็ดีกว่ามีข้า” แสดงให้เห็นการยอมรับใน ตัวเอง ภาพแสดงให้เห็นการช่วยเหลือดูแลกันระหว่างคน พิการกับคนไม่พิการ เป็นการยอมรับความแตกต่างซึ่งกัน และกัน

3. จากการศึกษาโดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับการ ส่งเสริมความเท่าเทียมของคนพิการพบว่าหากนำปฏินญา ว่าด้วยสิทธิคนพิการไทยพบว่ามีการปรากฏถึงภาพการ เข้าถึงสิทธิ และเสรีภาพต่างๆ ของคนพิการในทุกด้านตาม ปฏินญาว่าด้วยสิทธิคนพิการไทยได้แก่ การมีศักดิ์ศรีแห่ง ความเป็นมนุษย์มีสิทธิเสรีภาพแห่งบุคคลในการใช้ชีวิต มี ส่วนร่วมกิจกรรมต่างๆ ของสังคม จากการที่ได้เรียน หนังสือ ได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพเห็นได้จากตอน ดาวยังคงเป็นดาวที่ดาวสามารถเข้าเรียนและทำกิจกรรม ต่างๆ กับเพื่อนได้ตามปกติ การเป็นแกนนำในการทำ กิจกรรมอาสาสมัคร การแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจกำหนดนโยบาย เช่น ตอนสุกานดาผู้เปลี่ยน

ความกลัวเป็นความกล้า นอกจากนี้มีภาพที่แสดงให้เห็น ถึงกรณีสิทธิได้รับการดูแลฟื้นฟูสมรรถภาพและพัฒนา ตนเองเห็นได้จากตอนดาวยังคงเป็นดาวที่มีการกายภาพ บำบัดรักษาฟื้นฟูสมรรถภาพเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้ อย่างปกติ การมีสิทธิได้รับการเตรียมความพร้อมด้าน อาชีพ

อภิปรายและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาพบว่ารายการโทรทัศน์ประเภท ทอล์กโชว์ เกมโชว์และสารคดีที่นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับคน พิการ มีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับคนพิการประเภทการ เคลื่อนไหวหรือร่างกายมากที่สุด รองลงมาคือคนพิการ ประเภททางการเห็น ไม่ปรากฏการนำเสนอเนื้อหา เกี่ยวกับคนพิการในประเภทอื่นๆ

นอกจากนี้หากวิเคราะห์การนำเสนอเนื้อหา เกี่ยวกับคนพิการในปัจจุบันโดยใช้ชุดความคิดของคน พิการ 6 ชุดความคิด พบว่ามีการนำเสนอเนื้อหาในชุด ความคิดเกี่ยวกับสังคมสงเคราะห์มากที่สุด โดยชุด ความคิดนี้เป็นการมองธรรมชาติของมนุษย์ในด้านดีและ เน้นการให้ความสำคัญกับศักยภาพสิทธิ และศักดิ์ศรีของ มนุษย์ แต่ยังคงแสดงให้เห็นว่าคนพิการเป็นคนที่ย่อย โอกาสกว่าคนทั่วไป รองลงมาเป็นการนำเสนอในชุด ความคิดด้านการรักษาและการใช้ตัวแบบทางการแพทย์ และชุดความคิดด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพตามลำดับ ใน ส่วนของชุดความคิดเรื่องเวทมนิยม เป็นชุดความคิดที่ใช้ กรรมเป็นสิ่งที่อธิบายที่มาของการเกิดเพื่อต้องการให้หลุด พ้นจากการเกิดต้องสร้างกุศลหรือบุญมีการนำเสนอในชุด ความคิดนี้น้อยที่สุดโดยมีแค่รายการไม่คัมหมัดนี้เพียง รายการเดียวที่มีการนำเสนอในชุดความคิดนี้ ในส่วนของ ชุดความคิดเรื่องกรรมยังมีปรากฏให้เห็นอยู่ซึ่งมีการ นำเสนออยู่ในระดับน้อยไม่ปรากฏชุดความคิดนี้รายการ คนค้นคน แต่ยังคงมีปรากฏในรายการตีสิบเคยเพียงหนึ่ง ครั้งและรายการไม่คัมหมัดนี้หกครั้งทั้งนี้รายการไม่คัมหมัด นี้เป็นรายการเกมโชว์ประเภท Agony Show มีเนื้อหา ในรูปแบบบรรยายประสบการณ์ความรันต ลำบาก และ ความอดทนต่างๆ ของผู้ที่เข้าแข่งขันจากเรื่องเล่าจึงทำให้ มีการนำเสนอในมุมมองเรื่องเวทมนิยมและเรื่องกรรมอยู่ ในระดับหนึ่ง

ทั้งนี้ในชุดความคิดเรื่องการยอมรับความแตกต่างซึ่งชุดความคิดนี้เป็นการอธิบายความพิการโดยใช้ความหลากหลายของมนุษย์มากำหนดและแนวคิดนี้คนพิการได้ปฏิเสธความพิการ เป็นการมองคนพิการเหมือนคนที่ไม่พิการ จะเห็นได้ว่าชุดความคิดนี้จะปรากฏในรายการคนตีสิบเดี่ยวและรายการคนคันคน แต่ยังคงอยู่ในสัดส่วนที่น้อยโดยรายการตีสิบเดี่ยวมีการนำเสนอชุดความคิดนี้สองครั้งและรายการคนคันคนมีการนำเสนอในชุดความคิดนี้เพียงครั้งเดียว

ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

1. พบว่าการนำเสนอภาพคนพิการในรายการโทรทัศน์ปัจจุบันมีการนำเสนอภาพคนพิการประเภททางการเคลื่อนไหวหรือร่างกายมากที่สุด รองลงมาคือภาพคนพิการทางการเห็น รายการโทรทัศน์ควรเพิ่มการนำเสนอภาพคนพิการในแต่ละประเภทความพิการเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้สังคมได้รับรู้ว่ามีคนพิการหลากหลายประเภทอยู่ในสังคม
2. พบว่าการนำเสนอเนื้อหารายการโทรทัศน์ที่เกี่ยวกับคนพิการในชุดความคิดสังคมสงเคราะห์มากที่สุด ควรมีการนำเสนอเนื้อหาในชุดความคิดการยอมรับความแตกต่างเพิ่มขึ้น เพราะเป็นชุดความคิดที่มีผลต่อคนพิการและสามารถเสริมสร้างความเท่าเทียมในสังคมได้มากที่สุด
3. พบว่าการนำเสนอเกี่ยวกับคนพิการในรายการโทรทัศน์สามารถสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตคนพิการได้เพียงมุมหนึ่งมุมใดในชีวิตของคนพิการเท่านั้น ควรมีการนำเสนอ

ในแง่มุมที่หลากหลาย ที่รอบด้าน ทั้งด้านการนำเสนอเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ การใช้ชีวิต การเข้าถึงบริการสิทธิต่างๆ ทั้งนี้รายการโทรทัศน์ควรคำนึงถึงการอยู่ร่วมกันในสังคมระหว่างคนพิการและคนไม่พิการ

ข้อเสนอแนะงานวิจัยในอนาคต

1. การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษารายการโทรทัศน์ประเภทละหนึ่งรายการ ควรมีการศึกษาในแต่ละประเภทเพิ่มขึ้นเป็นประเภทละสองถึงสามรายการเพื่อเป็นการเปรียบเทียบวิเคราะห์แนวโน้มการนำเสนอเนื้อหารายการโทรทัศน์ว่ามีการนำเสนอในชุดความคิดใดเพิ่มขึ้นหรือลดลง
2. ควรมีการศึกษาการนำเสนอภาพคนพิการในละครโทรทัศน์ และรายการข่าวว่าในปัจจุบันมีการนำเสนอภาพคนพิการในละครโทรทัศน์และรายการข่าวออกมาในรูปแบบใด เพื่อให้ครอบคลุมทุกประเภทของรายการโทรทัศน์มากยิ่งขึ้น
3. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติและมุมมองที่มีต่อคนพิการของผู้ผลิตรายการโทรทัศน์เพื่อหาความเชื่อมโยงระหว่างเนื้อหาของรายการโทรทัศน์และมุมมองทัศนคติของผู้ผลิตรายการว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ในลักษณะรูปแบบใด
4. ควรมีการศึกษาทัศนคติ มุมมอง และพฤติกรรมของประชาชนที่รับชมรายการโทรทัศน์ที่มีการนำเสนอเกี่ยวกับคนพิการว่ามีทัศนคติ มุมมองและพฤติกรรมเกี่ยวกับคนพิการในลักษณะใด รูปแบบใด

รายการอ้างอิง

- กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ.(2560). รายงานข้อมูลสถานการณ์ด้านคนพิการในประเทศไทยประจำเดือนกันยายน 2560. วันที่เข้าถึงข้อมูล 26 ธันวาคม 2560, แหล่งที่มา<http://dep.go.th/>
- บริษัท เวิร์คพอยท์ เอ็นเทอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน) (ผู้ผลิต). (2560). รายการไม้คั้หมดหนี [รายการโทรทัศน์]. กรุงเทพฯ: สถานีโทรทัศน์เวิร์คพอยท์ทีวี.
- บริษัท ทเว็นตี้ ทเว็นตี้ เอ็นเทอร์เทนเมนต์ จำกัด (ผู้ผลิต). (2560). รายการดีลีบเคย์ [รายการโทรทัศน์]. กรุงเทพฯ: สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 เอชดี.
- บริษัท ทีวีบูรพา จำกัด (ผู้ผลิต). (2560). รายการคนค้นคน [รายการโทรทัศน์]. กรุงเทพฯ: สถานีโทรทัศน์ช่อง 9 เอ็มคอตเอชดี.
- รัฐบาลไทย.(2559). ร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี. วันที่เข้าถึงข้อมูล 11 มกราคม 2561, แหล่งที่มา <http://www.thaigov.go.th/>